

Mozambik Ülke Bilgi Notu

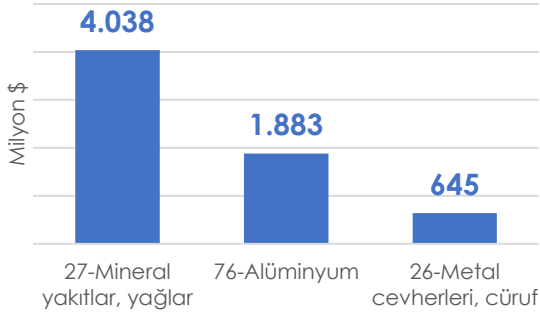
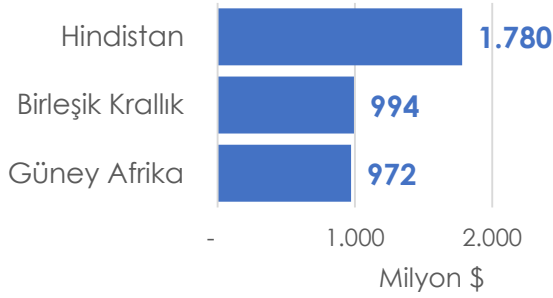

MOZAMBİK ÜLKE BİLGİ NOTU

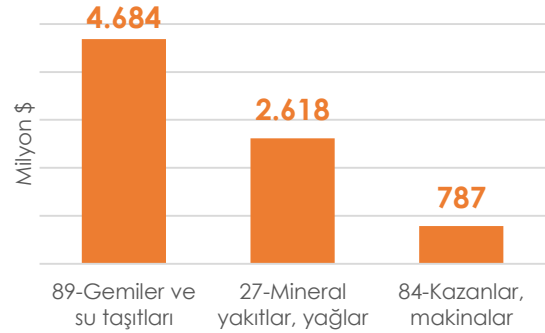
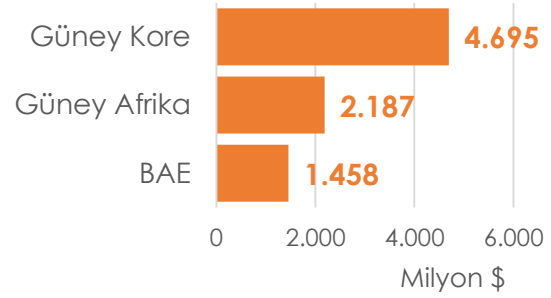

GSYH	19,2 milyar \$
GSYH BÜYÜME HIZI	%4,2
KİŞİ BAŞINA GSYH	581 \$
ENFLASYON	%9,8
İŞSİZLİK	%3,9
TİCARET ANLAŞMAMIZ	-

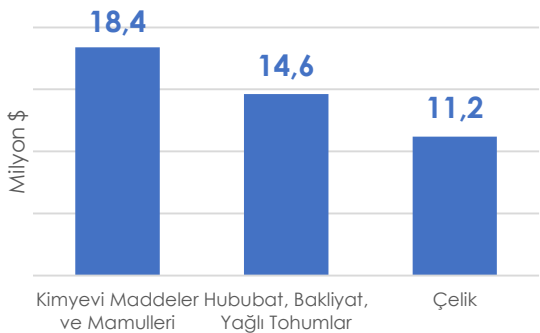
İHRACAT (2022) 8,2 Milyar \$

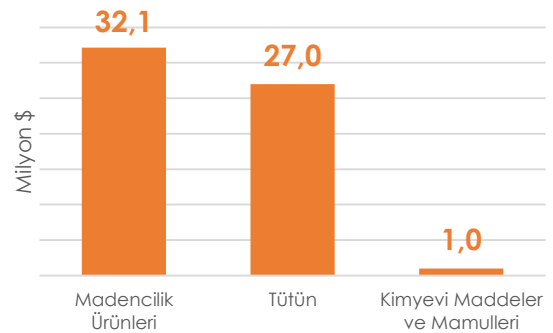
İTHALAT (2022) 14,5 Milyar \$

TÜRKİYE'NİN MOZAMBİK'E İHRACATI 84,0 Milyon \$ (2022)

TÜRKİYE'NİN MOZAMBİK'TEN İTHALATI 60,6 Milyon \$ (2022)

I-GİRİŞ

Genel Görünüm

Resmi Adı	Mozambik Cumhuriyeti
Nüfus	33 milyon (IMF 2022 Tahmini)
Yüzölçümü	799.380 km ²
Dil	Portekizce
Başkent	Maputo
Para Birimi	Mozambik Meticalı (1 TRY = 2,20 MZN)
Yönetim Şekli	Cumhuriyet (Başkanlık sistemi)
Devlet Başkanı	Filipe Nyusi
GSYİH	19,2 milyar \$ (IMF 2022)
Kişi Başına GSYİH	581 \$ (IMF 2022 Tahmini)
GSYİH Büyüme Hızı	%4,2 (IMF 2022)
Enflasyon Oranı	%9,8 (IMF 2022)
İşsizlik Oranı	%3,9 (Dünya Bankası 2022 Tahmini)
Toplam İhracat	8,2 milyar \$ (TradeMap 2022)
Toplam İthalat	14,5 milyar \$ (TradeMap 2022)
Türkiye'nin Ülkeye İhracatı	84,0 milyon \$ (TÜİK 2022)
Türkiye'nin Ülkeden İthalatı	60,6 milyon \$ (TÜİK 2022)
Türkiye ile Ticaret Anlaşması	-

Değerlendirme

Mozambik, Afrika kıtasının 25. büyük ekonomisi olup, son yıllarda Sahraaltı Afrika'da en hızlı büyüme gösteren petrol-dışı ekonomidir. 2009 yılında büyüme hızı yavaşlamış olmakla birlikte, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında tekrar hızlanmıştır.

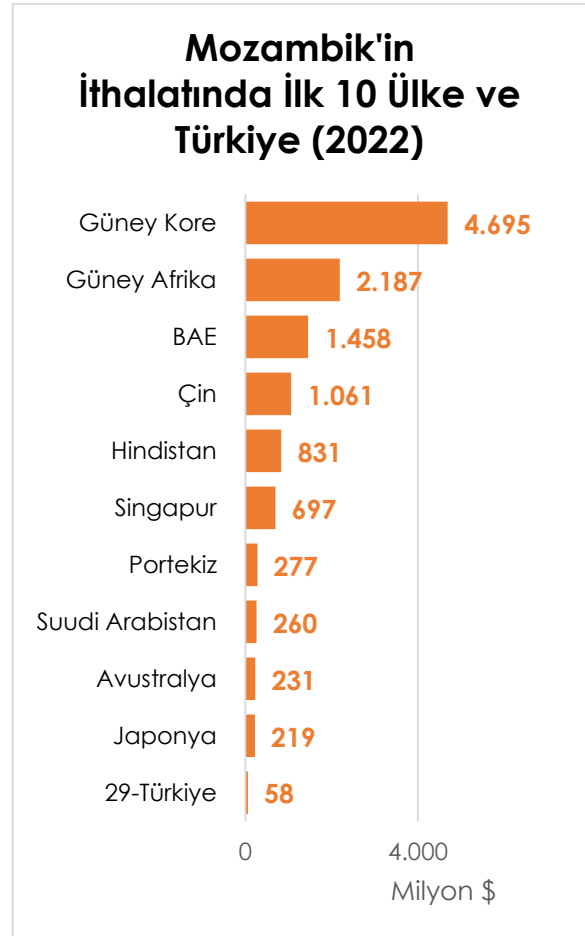
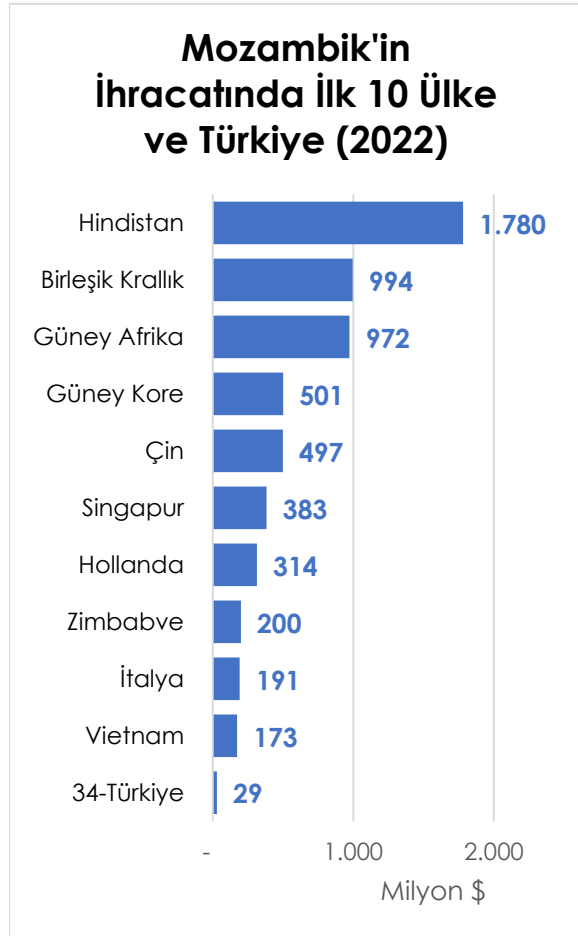
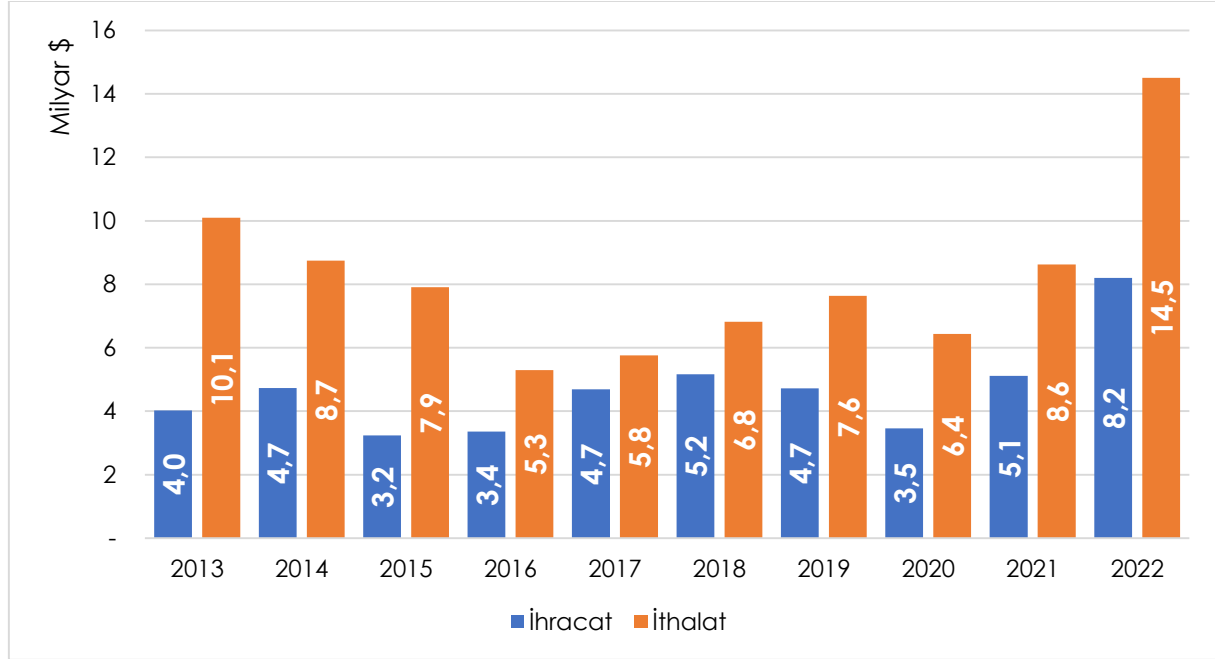
Gelişmekte olan Mozambik ekonomisi 2021 yılındaki % 2,3'lük büyümenin ardından 2022 yılında %4,1'lik bir büyüme göstermiş olup, 2023 yılında ise %5 oranında büyüme göstereceği tahmin edilmektedir.

Ülkede halen pek çok kişi (%40'ın üzerinde) yoksulluk sınırının altında hayatını sürdürmektedir. Bununla beraber, özellikle son dönemlerde bulunan doğal gaz rezervleri ile birlikte ülkenin büyümeye devam edeceği öngörülmekte olup, orta ve uzun vadede ülkenin büyük atılımlar göstereceği tahmin edilmektedir. Mozambik ekonomisinin son yıllarda önemli büyüme gösterdiği, önümüzdeki yıllarda da doğal kaynak sektörünün hızlı yükselişiyle birlikte yüksek oranlarda büyüyeceği tahmin edilmektedir.

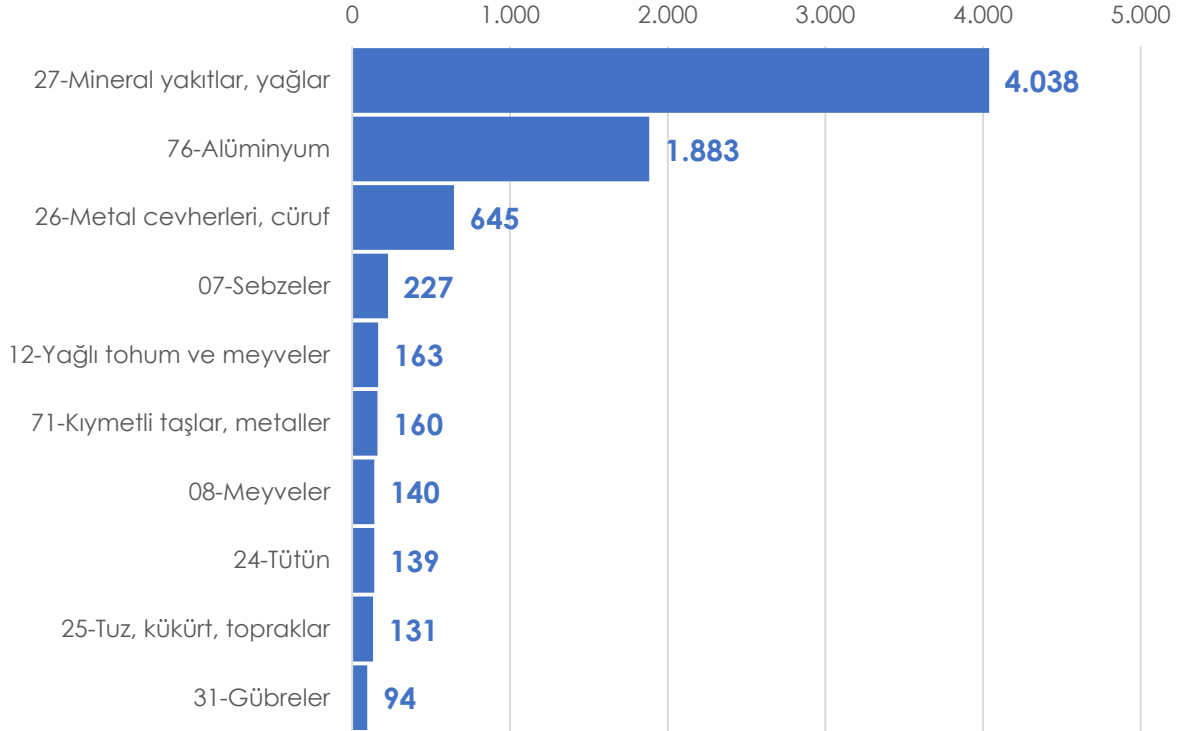
Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

II-MOZAMBİK'İN DIŞ TİCARETİ

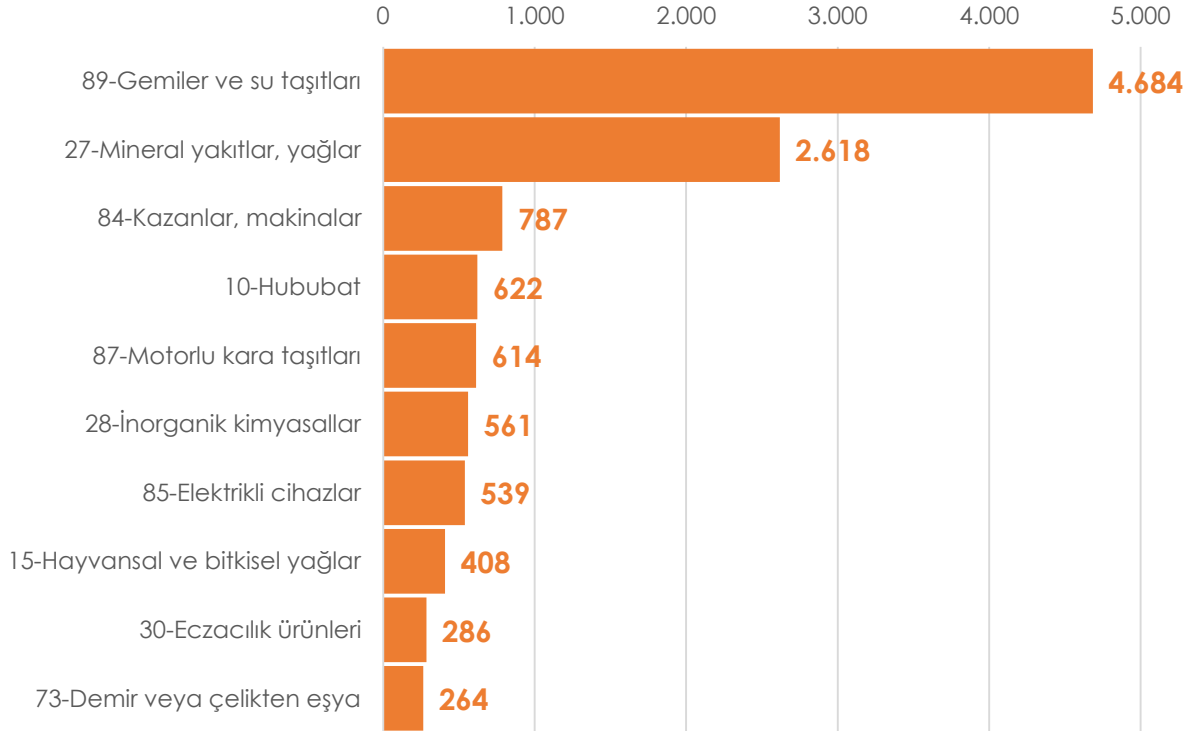
(TradeMap, 2013-2022)

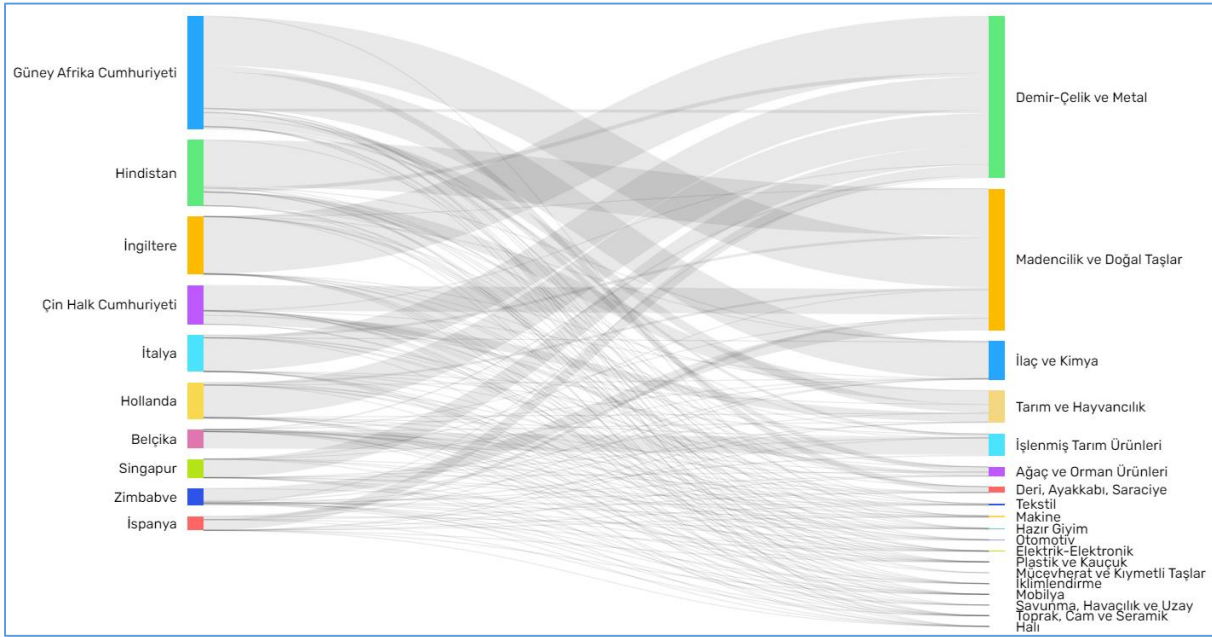
Mozambik'in İhracatında İlk 10 Ürün (2022, milyon \$)

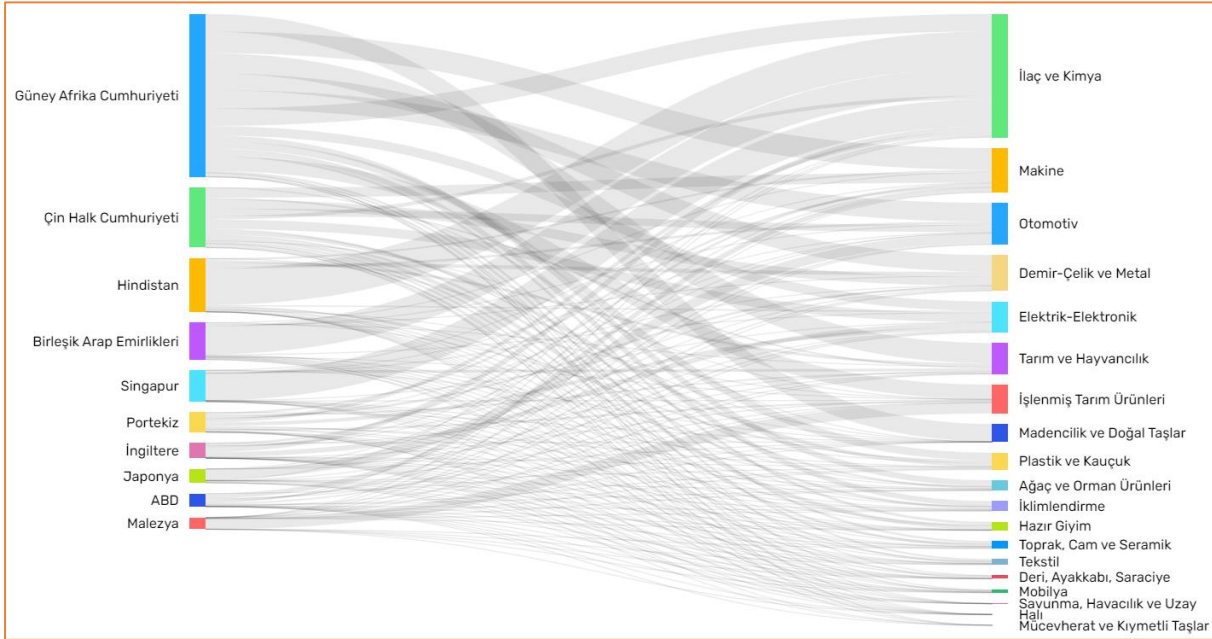
Mozambik'in İthalatında İlk 10 Ürün (2022, milyon \$)

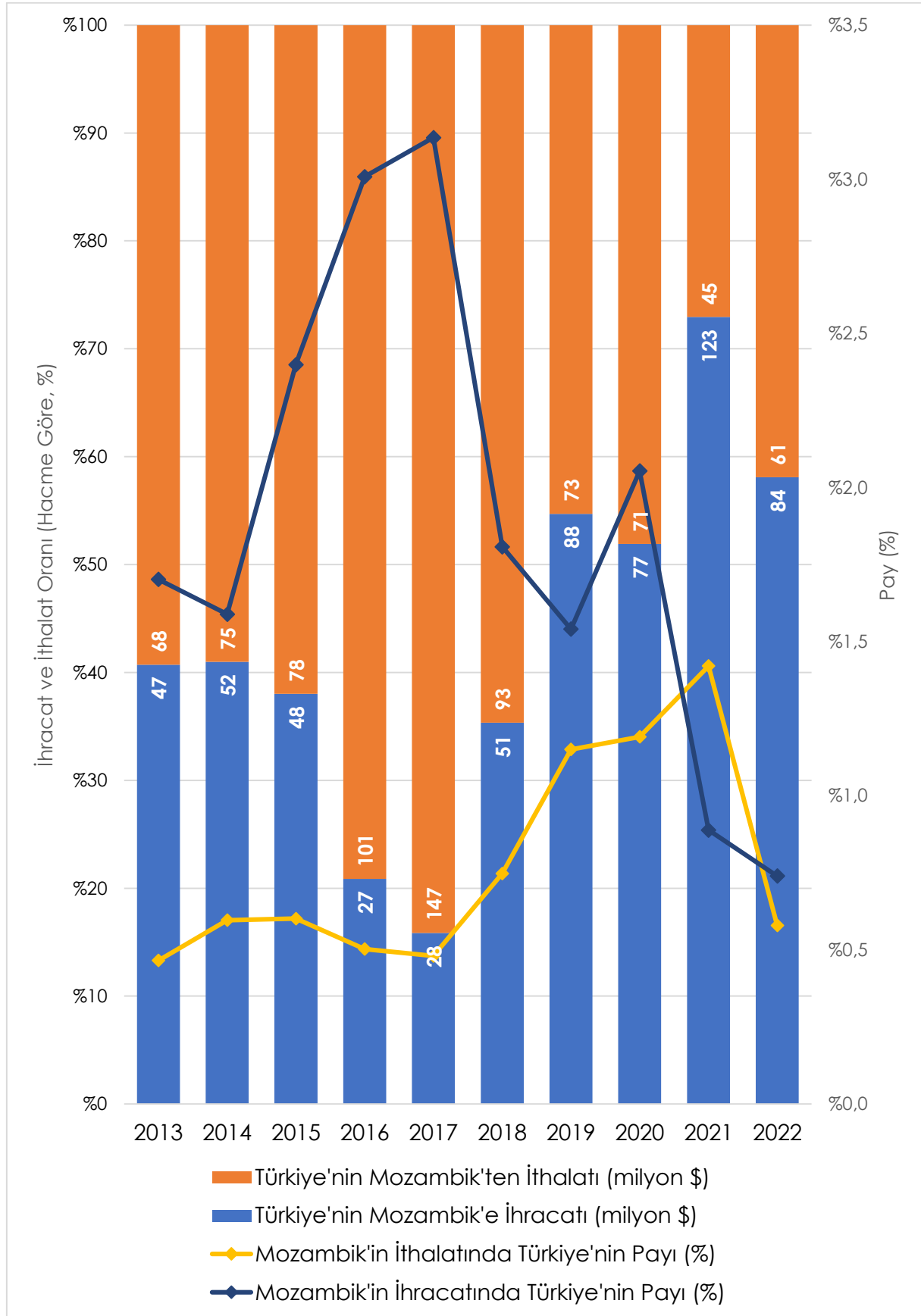
Mozambik'in İhracatında Sektörlere Göre Ülkeler (2020)

Mozambik'in İthalatında Sektörlere Göre Ülkeler (2020)

III-MOZAMBİK-TÜRKİYE DIŞ TİCARETİ

Mozambik'e İhracatımızda Sektörler (TİM, TÜİK, 2022)

SEKTÖR	2021 (x1000\$)	2022 (x1000\$)	Değişim %
TOPLAM (GTS)	122.538	84.037	-%31,4
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	43.155	18.401	-%57,4
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	13.795	14.626	%6,0
Çelik	22.046	11.203	-%49,2
Elektrik ve Elektronik	10.035	8.980	-%10,5
Makine ve Aksamları	4.566	7.345	%60,8
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	6.874	3.963	-%42,3
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	2.539	3.089	%21,7
Demir ve Demir Dışı Metaller	6.920	2.838	-%59,0
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	1.405	1.942	%38,3
Tütün	0	1.807	
İklimlendirme Sanayii	1.902	1.487	-%21,8
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1.300	1.409	%8,4
Otomotiv Endüstrisi	1.395	1.264	-%9,4
Madencilik Ürünleri	564	651	%15,4
Tekstil ve Hammaddeleri	391	416	%6,6
Deri ve Deri Mamulleri	130	168	%29,3
Savunma ve Havacılık Sanayii	193	164	-%15,0
Meyve Sebze Mamulleri	20	51	%149,4
Halı	204	50	-%75,5
Diğer Sanayi Ürünleri	61	29	-%52,9
Yaş Meyve ve Sebze	12	23	%95,6
Gemi, Yat ve Hizmetleri	1	4	%213,2
Kuru Meyve ve Mamulleri	12	3	-%78,9
Mücevher	1	2	%54,6
Fındık ve Mamulleri	1	1	%64,5
Zeytin ve Zeytinyağı	3	1	-%74,3
Süs Bitkileri ve Mamulleri	-	-	-

Mozambik'ten İthalatımızda Sektörler (TİM, TÜİK, 2022)

SEKTÖR	2021 (x1000\$)	2022 (x1000\$)	Değişim %
TOPLAM	45.431	60.643	%33,5
Madencilik Ürünleri	1.082	32.119	%2868,5
Tütün	40.948	26.990	-%34,1
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	752	1.014	%34,9
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	414	428	%3,4
Demir ve Demir Dışı Metaller	1.210	89	-%92,6
Yaş Meyve ve Sebze	267	2	-%99,3
Kuru Meyve ve Mamulleri	378	-	-%100,0
Tekstil ve Hammaddeleri	157	-	-%100,0
İklimlendirme Sanayii	104	-	-%100,0
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	83	-	-%100,0
Savunma ve Havacılık Sanayii	20	-	-%100,0
Elektrik ve Elektronik	15	-	-%100,0
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	3	-	-%100,0
Diğer Sanayi Ürünleri	1	-	-%100,0
Çelik	-	-	-
Deri ve Deri Mamulleri	-	-	-
Fındık ve Mamulleri	-	-	-
Gemi, Yat ve Hizmetleri	-	-	-
Halı	-	-	-
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	-	-	-
Makine ve Aksamları	-	-	-
Meyve Sebze Mamulleri	-	-	-
Mücevher	-	-	-
Otomotiv Endüstrisi	-	-	-
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	-	-	-
Süs Bitkileri ve Mamulleri	-	-	-
Zeytin ve Zeytinyağı	-	-	-

Mozambik'e İhracatımızda Sektörler

(TİM, TÜİK, Ocak-Eylül Dönemi)

SEKTÖR	2022 (x1000\$)	2023 (x1000\$)	Değişim %
TOPLAM (GTS)	69.740	46.880	-%32,8
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	17.168	8.968	-%47,8
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	12.772	7.745	-%39,4
Elektrik ve Elektronik	7.132	6.171	-%13,5
Makine ve Aksamaları	3.853	4.359	%13,1
Demir ve Demir Dışı Metaller	2.298	3.542	%54,1
Çelik	10.150	3.160	-%68,9
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	3.563	2.740	-%23,1
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	1.720	1.672	-%2,8
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	2.374	1.332	-%43,9
Otomotiv Endüstrisi	951	920	-%3,2
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	944	884	-%6,4
İklimlendirme Sanayii	1.093	720	-%34,1
Madencilik Ürünleri	564	521	-%7,6
Tütün	1.784	414	-%76,8
Meyve Sebze Mamulleri	20	214	%954,3
Tekstil ve Hammaddeleri	154	121	-%21,2
Deri ve Deri Mamulleri	62	98	%58,8
Savunma ve Havacılık Sanayii	135	83	-%38,6
Halı	50	78	%55,2
Mücevher	2	46	%2584,7
Kuru Meyve ve Mamulleri	3	12	%382,6
Yaş Meyve ve Sebze	15	4	-%69,7
Zeytin ve Zeytinyağı	1	1	%44,8
Fındık ve Mamulleri	1	1	-%28,6
Diğer Sanayi Ürünleri	6	-	-%100,0
Süs Bitkileri ve Mamulleri	-	-	-

Mozambik'ten İthalatımızda Sektörler

(TİM, TÜİK, Ocak-Eylül Dönemi)

SEKTÖR	2021 (x1000\$)	2022 (x1000\$)	Değişim %
TOPLAM	55.625	43.135	-%22,5
Tütün	22.122	36.680	%65,8
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	428	4.027	%840,0
Madencilik Ürünleri	32.119	1.927	-%94,0
Yaş Meyve ve Sebze	0	300	-
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	920	130	-%85,9
Deri ve Deri Mamulleri	-	46	-
Kuru Meyve ve Mamulleri	-	22	-
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	-	2	-
Elektrik ve Elektronik	-	1	-
Demir ve Demir Dışı Metaller	35	-	-%100,0
Çelik	-	-	-
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	-	-	-
Fındık ve Mamulleri	-	-	-
Gemi, Yat ve Hizmetleri	-	-	-
Halı	-	-	-
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	-	-	-
İklimlendirme Sanayii	-	-	-
Makine ve Aksamları	-	-	-
Meyve Sebze Mamulleri	-	-	-
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	-	-	-
Mücevher	-	-	-
Otomotiv Endüstrisi	-	-	-
Savunma ve Havacılık Sanayii	-	-	-
Süs Bitkileri ve Mamulleri	-	-	-
Tekstil ve Hammaddeleri	-	-	-
Zeytin ve Zeytinyağı	-	-	-

IV-MOZAMBİK'E İHRACATTA POTANSİYEL

Ürün Grupları Bazında Potansiyeli Yüksek Ürünler

(Ticaret Bakanlığı, Kolay İhracat Platformu)

1	İlaç ve Kimya
382550	Metal dekapajı için amonyaklı suların, hidrolik sıvıların, fren ve antifriz sıvılarının atıkları
271113	Bütan (sıvılaştırılmış)
382549	Atık organik çözücüler (halojenlenmiş olanlar HARIÇ)
370690	Sinemacılıkta kullanılan filmler (dolü ve developé edilmiş); en < 35mm
294140	Kloramfenikol ve türevleri; bunların tuzları

2	Demir-Çelik ve Metaller
820240	Adi metallerden zincir halinde olan testere ağızları
721420	Demir/alaşımsız çelikten çubuklar; sıcak haddelendirme sırasında çentik, yiv, oluk gibi şekil bozuklukları bulunan veya haddelendikten sonra burulmuş
721550	Demir veya alaşımsız diğer çelikten çubuklar; sadece soğuk olarak şekil verilmiş veya işlenmiş
720927	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri; rulo halinde olmayan, soğuk haddelenmiş, kaplanmamış, en >= 600 mm, 0.5mm <= kalınlık <= 1mm
721114	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamüller; sıcak haddelenmiş, kaplanmamış, en < 600 mm, kalınlık >=4.75 mm

3	Tarım ve Hayvancılık
020311	Domuzların karkas ve yarım karkasları; taze veya soğutulmuş
020321	Domuzların karkas ve yarım karkasları; dondurulmuş
020422	Koyunların kemikli diğer etleri; taze veya soğutulmuş
020441	Koyunların karkasları ve yarım karkasları; dondurulmuş
020421	Koyunların karkas ve yarım karkasları; taze veya soğutulmuş

4	Makine
842131	İçten yanmalı motorlar için hava filtreleri
843359	Diğer hasat makinaları
950730	Olta makaraları
842541	Servis istasyonlarında veya garajlarda kullanılmaya mahsus sabit krik o sistemleri
842511	Palangalar ve ağır yük kaldırıcıları (skipli yük kaldırıcıları ve taşıtların kaldırılması için ağır yük kaldırıcıları hariç); elektrik motorlu

5	Elektrik-Elektronik
852792	Harici bir güç kaynağı ile çalışan radyo yayınlarını alıcı diğer cihazlar; ses kayıt/kayıt edilen sesi tekrar veren cihazı olmayıp saati olanlar
854079	Diğer mikro dalga tüpleri (örneğin; klistronlar, seyyar dalga tüpleri, karsinötronlar) (ızgara ile kumanda edilebilen tüpler hariç)
854040	Tek renkli veri-grafik gösterge tüpleri ve fosfor ekran noktaları < 0.4 mm olan renkli veri-grafik gösterge tüpleri
854011	Televizyon alıcıları için katod ışınli renkli görüntü tüpleri [katod ışınli görüntü (video) monitör tüpleri dahil]
852791	Harici bir güç kaynağı ile çalışan radyo yayınlarını alıcı diğer cihazlar; ses kayıt/kayıt edilen sesi tekrar vermeye mahsus cihaz ile birlikte olan

6	Plastik ve Kauçuk
401320	Bisikletlerde kullanılanlar kauçuktan iç lastikler
401692	Yazı silme lastiği; sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan
391620	Vinil klorür polimerlerinden monofiller (enine kesitinin en geniş yeri 1 mm'yi geçen), ince ve kalın çubuklar ve profiller (daha ileri bir işlem görmemiş)
392690	Plastikten diğer eşya
960340	Boya, badana, vernik yapma ve benzeri işlerde kullanılan fırçalar (9603.30 alt pozisyonundaki fırçalar hariç), boya pedleri ve ruloları

7	Ağaç ve Orman Ürünleri
440111	Yakmaya mahsus iğne yapraklı ağaçlar; kütük, odun, çalı-çırpı demetleri halinde veya benzeri şekillerde
440692	İğne yapraklı olmayan ağaçlardan demiryolu veya tramvay traversleri; emprenye edilmiş (emdirilmiş)
440831	Meranti (Koyu Kırmızı, Açık Kırmızı ve Bakau) (tropikal) ağaçlarından kereste; kalınlık ≤ 6mm
470500	Mekanik ve kimyasal odun hamuru üretme işlemlerinin birleştirilmesinden elde edilen odun hamurları
450200	Tabii mantar; dış kabuğu alınmış, kare veya dikdörtgen şeklinde blok, levha, yaprak veya şerit şeklinde

8	İşlenmiş Tarım Ürünleri
160241	Domuz but ve parçalarından hazırlanmış veya konserve edilmiş et
230660	Palm cevizi veya palm bademi yağlarının ekstraksiyonundan (özütleme) arta kalan küspe ve diğer katı artıklar
150110	Katı lard (15.03 pozisyonlarındakiler hariç)
160242	Domuz kol ve parçalarından hazırlanmış veya konserve edilmiş et
220830	Viskiler-alkol derecesi % 80'den az, tağyir edilmemiş

9	Tekstil
530129	Keten; taranmış veya başka şekilde işlem görmüş, iplik haline getirilmemiş
590110	Zamk veya nişastalı maddelerle sıvanmış mensucat (kitap kapağı, vb. yerlerde kullanılan)
551311	Bez ayağı; devamsız poliester lifler ağırlıklı fakat < %85, pamukla karışık, m2 <= 170gr, ağartılmamış veya ağartılmış
550820	Suni devamsız liflerden dikiş ipliği
520515	Tek kat pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç); pamuk >= %85, penyelenmemiş liflerden, desiteks <125, metrik no > 80, perakende için olmayan

10	Hazır Giyim
630533	Ambalaj için polietilen ve polipropilen şeritlerden ve benzerlerinden diğer torba ve çuval
620729	Erkek/erkek çocuk için gece gömlekleri ve pijamalar; dokunabilir diğer maddelerden (örülmemiş veya kroşe olmayan)
610910	Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)
630900	Kullanılmış giyim eşyası ve kullanılmış diğer eşya
610719	Erkek/ erkek çocuk için külotlar ve slipler; dokumaya elverişli diğer maddelerden (örme veya kroşe)

11	Toprak, Cam ve Seramik
681182	Amyant-çimentodan, selülozlu çimentodan ve benzerlerinden diğer levha, pano, karo vb.eşya; amyant içermeyen
680421	Bileği taşları, bileği çarkları ve benzerleri; aglomere edilmiş sentetik veya tabii elmadan
690600	Seramikten borular, oluklar ve boru bağlantı parçaları
700320	Dökme/haddeden geçirilmiş diğer cam plaka; takviye edilmiş, absorblayıcı veya yansıtıcı bir tabakası olsun/olmasın, fakat başka şekilde işlenmemiş
701710	Eritilmiş kuvars veya eritilmiş silisten laboratuvar ve eczane eşyası ile sağlığı koruyucu eşya (taksimatlı veya ölçülü olsun olmasın)

12	Otomotiv
860630	Kendinden hareketli olmayan, yük taşımaya mahsus, kendinden boşaltma tertibatlı vagonlar
870230	Yolcu taşımaya mahsus taşıtlar; hem benzinli hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu, taşıma kapasitesi >= 10 kişi
870110	Tek akslı traktörler
870290	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus (sürücü dahil) motorlu diğer taşıtlar
870191	Diğer traktörler (8709 pozisyonuna giren traktörler hariç); motor gücü <= 18 kW

13	Madencilik ve Doğal Taşlar
253020	Kieserit, epsomit (tabii magnezyum sülfatlar)
251741	Mermerin granül, parçacık ve tozları
262110	Şehir atıklarının yakılmasından elde edilen kül ve kalıntılar
250900	Tebeşir
680530	Tabii veya suni aşındırıcı toz veya küçük taneler; mesnedi diğer maddelerden olanlar

14	İklimlendirme
732290	Demir/çelikten ısıtması elektrik olmayan, motorlu hava püskürtücülü veya vantilatörlü sıcak-soğuk hava jeneratör ve distribütörleri ve aksam-parçaları
680610	Cüruf yünü, kaya yünü ve benzeri mineral yünler (birbirleriyle karışımları dahil); kütle, yaprak veya rulo halinde
840390	Merkezi ısıtma kazanlarının (84.02 pozisyonundakiler hariç) aksam ve parçaları
841381	Sıvılar için diğer pompalar
401693	Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan (gözenekli kauçuktan HARIÇ) conta, rondela ve diğer eşya

15	Deri, Ayakkabı, Saraciye
640312	Kayak ayakkabıları, kuzey disiplini kayak ayakkabıları ve kar sörfü için ayakkabılar; yüzü deriden, dış tabanı kauçuktan, plastikten veya köseleden
420600	Bağırsak, kursak, mesane ve veterden mamul eşya
650610	Koruyucu başlıklar
640110	Ayakkabı; dış tabanı ve yüzü kauçuk ve plastik maddeden, su geçirmez, metalden koruyucu burunlu, yüzü perçin, çivi, vida, vb. işlemlerle tutturulmamış
640199	Diğer ayakkabılar; dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik, bileği ve dizi örtmeyen, su geçirmez, yüzü perçin, çivi, vida, vb. işlemlerle tutturulmamış

16	Mobilya
940510	Avize, tavan ve duvar aydınlatma cihazları (plastik, seramik ve camdan olanlar HARIÇ)
940540	Elektrikli diğer aydınlatma cihazları
940360	Ahşaptan diğer mobilyalar
940130	Yüksekliği ayarlanabilen oturmaya mahsus döner koltuk ve sandalyeler
660200	Bastonlar, iskemle bastonlar, kamçılar, kırbaçlar ve benzerleri

17	Savunma, Havacılık ve Uzay
930621	Av tüfekleri için fişekler
930320	Diğer spor, av veya hedef için yivsiz tüfekler (yivli-yivsiz kombine namlulu olanlar dahil)
930330	Spor, av veya hedef için yivli tüfekler
930190	Diğer harp silahları
930200	Revolverler ve tabancalar (93.03 veya 93.04 pozisyonundakiler hariç)

18	Halı
570220	Dokunmuş yer kaplamaları; Hindistan cevizi (koko) liflerinden, tufte veya floke edilmemiş
570250	Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında olmayan, hazır eşya halinde olmayan, tufte veya floke edilmemiş
570232	Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; sentetik ve suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olmayan, tufte/floke edilmemiş
570231	Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; yün veya ince hayvan kıllarından, hav yapısında, hazır eşya halinde olmayan, tufte veya floke edilmemiş
570242	Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; sentetik ve suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan, tufte/floke edilmemiş

19	Mücevherat ve Kıymetli Taşlar
710900	Altın kaplamalı gümüşler veya adi metaller (işlenmemiş veya yarı işlenmiş)
710420	Sentetik/terkip yoluyla elde edilen kıymetli veya yarı kıymetli diğer taşlar; işlenmemiş veya basit bir şekilde kesilmiş veya kabaca yontulmuş
710691	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil); işlenmemiş
711719	Adi metalden taklit diğer mücevherci eşyası; kıymetli metallerle kaplanmış olsun olmasın
710692	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil); yarı işlenmiş

Notlar

1. Bilgi notuna konu ülkenin dış ticaret verileri ile Türkiye'nin ilgili ülke ile karşılıklı ticaret verileri arasındaki uyumsuzluklar veri açıklama politikalarındaki farklılıklardan ve ülkelerin kamuoyu ile paylaşmadığı gizli verilerden kaynaklanmaktadır.
2. İhracat tutarı FOB bedeli üzerinden, ithalat tutarı ise CIF bedeli üzerinden hesaplanmaktadır.
3. Bu bilgi notu güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Türkiye İhracatçılar Meclisi bu notta yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Bu not ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İhracatçılar Meclisi hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

[illegible]

TİM **TÜRKİYE**
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

TİM Ekonomik Araştırmalar
www.tim.org.tr